

Marjan Maučec
državni svetnik

Ljubljana, 15. 3. 2019

Gospod
Alojz Kovšca
Predsednik Državnega sveta

ZADEVA: Vprašanja glede števila kršitev Kodeksa sodniške etike in števila pritožb na sodniško delo

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) predlagam, da Državni svet podpre in naslovi na Ministrstvo za pravosodje, Sodni svet Republike Slovenije in Vrhovno sodišče Republike Slovenije naslednja vprašanja:

- 1. V koliko primerih je prišlo do obravnave sodnika v okviru Komisije za etiko in integriteto pri Sodnem svetu, kakšni ukrepi so lahko izrečeni in koliko ukrepov je bilo doslej že izrečenih?**
- 2. Ali sodniki smejo izrekati politične ocene v javnosti ali v svojih sodbah in se opredeljevati do aktualnih političnih dogajanj v družbi in kako se sankcionira takšna ravnanja?**
- 3. Kakšen je položaj glede kršitev človekovih pravic na sodiščih, katere so najpogostejše kršitve oziroma kako se jih beleži? Prosimo tudi za navedbo podatkov po posameznih sodiščih.**

Obrazložitev:

Na podlagi nekaterih zapisov, tudi v medijih, glede delovanja sodnikov se postavlja vprašanje, ali sodniki dosledno spoštujejo in upoštevajo Kodeks sodniške etike, ki govori o načinu njihovih ravnanj v službi in izven nje ter njihovem nepristranskem delovanju in o distanci do političnih strank in političnega udejstvovanja.

Kot je zapisano v Kodeksu sodniške etike, so v njem določena pravila za službeno in zasebno ravnanje in vedenje sodnikov zaradi varovanja neodvisnosti, nepristranskosti in poštenosti sodnikov ter ugleda sodniške službe. Sodniki so dolžni spoštovati Kodeks sodniške etike v službi in izven nje. Gre za skupek elementarnih in prevladujočih moralnih norm o tem, kako naj sodnik ravna in se obnaša pri svojem delu in v zasebnem življenju, da bo izpolnil svoje sodniško poslanstvo in s tem upravičil zaupanje javnosti v sodstvo (Kodeks sodniške etike). Pri nas pa je ravno zaupanje v sodstvo in nasploh v pravno državo zelo slabo, kar je včasih lahko tudi

odraz ravnanja posameznikov v sodstvu. Nezaupanje v sodno vejo oblasti pa ne krepí vladavine prava in zaupanja v državo.

Na kršitve človekovih pravic na sodiščih opozarja tudi Varuh človekovih pravic Republike Slovenije v svojih poročilih. Med drugim je iz Štiriindvajsetega rednega letnega poročila Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2018 iz prejetih pobud in Varuhovih priporočil na področju obravnav v zvezi s sodnimi postopki mogoče razbrati probleme, ki se na eni strani (v zmanjšanem obsegu) še vedno nanašajo na dolgotrajnost nekaterih sodnih postopkov, na drugi pa na kakovost sojenja. V ospredju pobud so bili znova pravica do sodnega varstva, enako varstvo pravic, pravica do pravnega sredstva, pravna jamstva v kazenskem postopku in druge pravice. Ob zagotavljeni pravici do sojenja v razumnem roku je za stranke pomembno, da dobijo zakonito in pravilno sodno odločbo. Tudi za sodnike velja, da imajo svoje obveznosti in odgovornosti, svoje delo morajo opravljati korektno, pošteno in odgovorno ter zagotoviti učinkovito izvajanje sodne funkcije. Neodvisnost sodnika namreč ne sme pomeniti njegove nedotakljivosti ali neodgovornosti. H kakovosti delovanja sodnega sistema in s tem svojemu ugledu ob ustreznih predpisih in pogojih za delo prispeva največ sodstvo samo (Besedilo Štiriindvajsetega rednega letnega poročila Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2018).

Državni svetnik
Marjan Maučec, l. r.